

Antanas A. Jonynas

EILĖRAŠČIAI

ATSISĖSK PO RAUDONU ŠERMUKŠNIO MEDŽIU

Atsisėsk po raudonu šermukšnio medžiu
tamsios uogos kerus išsklaidys o naktis
kris su lapais žemyn o sparnai išlenkti
sušvytės tamsoje kurioje aš budžiu
po raudonu šermukšnio medžiu

atsisėsk po raudonu šermukšnio medžiu
susisukęs švilpynę iš lazdyno žievės
ir garsai paslaptingi taip tave sužavės
kaip nemokame mes sužavėti žodžiu
po raudonu šermukšnio medžiu

atsisėsk po raudonu šermukšnio medžiu
ir vanduo tyliai šniokš ir žuvis sumirgės
saulė leisis ir tavo šešėlis ilgės
ir ilgėsies kraštų nematytų svečių
po raudonu šermukšnio medžiu

atsisėsk po raudonu šermukšnio medžiu
tamsios uogos kerus išsklaidys iš tylos
atplasnoję strazdai tau vienam pasiguos
aš jų žmogišką balsą girdžiu
po raudonu šermukšnio medžiu

MYLINČIŪJŲ VYNAS

Ta pieva už kalvos nepasibaigia
linai nugrimzta į upokšnio slėnį
kur du užsnūdę krūmuos paukščiai
laimingom savo plunksnom susiliečia

jie kaip ir mes kaip du balti šešėliai
kurie lėtai per aukštą žolę plaukia
jie kaip ir mes pro vienas kitą pažiūrėję
išgirsta lyg atodūsį lyg balsą

mes geriam tyrą savo verksmo vyną
ir du žiedai ištirpsta mūsų taurėj
ir žiedlapiais sujungia mūsų lūpas

nebeišvengiamas kaip upės krantas
nėra dar mūsų mes dar nesam gimę
tačiau kažkur jau krentam

SIMETRIJA

skiriu t d

Balti krūmokšniai ir raudoni medžiai
geismų viršūnė ir atsižadėjimų slėnys
į šį vienodą amžiną peizažą
įrašomas ir tavo veido piešinys
ir tu eini per mirgantį bulvarą
dryžuotu margaspalviu megztiniu
kažin ko genamas kažkur išvaromas
paliekamas net priemiestinių traukinių

rūkai stovėdamas prie dansingo aikštelės
tabakas drėgnas o širdy sausra
kažkur virš mūsų badas maras karas
ir nebeaišku kas prieš ką o kas už ką
ir išvysti liepsnojančią šokėją
paplūdimiuos sunarpliotuos vielom
kur skausmas tarsi vienišas žokėjas
dar pro tave turėtų prašiuoliuot

ir kai kiekvieną sielą dengia skraistė
mes net pasiekę apsvaigimo ribą
nedrįstame tikrų jausmų atskleisti
ir renkamės subtilią nešvankybę

Antanas A. Jonynas, *Metai kaip strazdas*, Vilnius: Vaga, 1977, p. 20, 31, 78.

AR TU ŽINAI TĄ KRAŠTĄ

Migdolai žydi žodžiai skrieja šuoliais
į veidrodį atsiminimų kreivą
girta banga sugavus laivą
jį sviedžia tarsi kiaukutą į uolą

migdolai žydi žybsi kelio juosta
po paukščiais lekiančiais į šiaurę
ir peilis vandenų tarpekliuos žiauriai
į akmenis galąsdamasis juosta

migdolai žydi: ir žudydami tuos sargus
kurie dar saugo irstančią tvirtovę
iliuzinę susitveriam tikrovę

bent laikinai: bet kokie neatsargūs
tie žodžiai kurie tikisi neklysti
migdolai žydi: jie pradėjo vysti

Antanas A. Jonynas, *parabolė*, Vilnius: Vaga, 1984, p. 48.

POETAS TARP GULBIŲ

Stebuklingi reklamų vitražai
atsispindi drėgnam grindiny

už raudonom užuolaidom uždengto lango
jaukiame kambary
poetas tarp gulbių

šilku išsiuvinėtos gulbės
plėšriomis akytėmis varsto poetą
juoduose tinkluose
spurda gulbių kojytės
dega vynas raudonas taurėj
spindi žėri sietynų šviesa

saldžiai gieda poetas
kad jo dalia nesaldi
ir gulbių baltieji sparnai
gula jam ant pečių

ir kai liūdnas poetas išeina
jį apšviečia jau blėstantis mėnuo
o sena susiraukusi kambario senė
iš fontano kambario viduryje
renka žvilgančias monetas
paliktas vargšo poeto

gulbės grįžta ant savų kilimėlių

TUŠČIŲ NAMŲ BLIUZAS

Aš išėjau iš namų ir mano namai tušti

aš išėjau iš namų ir mano namai tušti
o taip, mano namai kitame pasaulio krašte

ten tarp lango stiklų ant vatos
miega stiklo žaislai
ten tarp lango stiklų ant vatos
miega stiklo žaislai
o ne, mano namai jau nebegali manęs įsileist

mano akys klajoja po priemiesčių pilkas gatves
mano akys klajoja po priemiesčių pilkas gatves
o taip, tušti mano namai
laukia sugrįžtant tavęs

Antanas A. Jonynas, *Tiltas ir kiti eilėraščiai*, Vilnius: Vaga, 1987, p. 85, 11.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Ant kalėdinės eglutės
supas raibosios gegutės
nežinia ką jos kukuoja
nežinia ką iškukuos
šakomis keliauja voras
nuo žvakučių vaškas laša
tyška vaškas ant stalelio
su vokais neatplėštais

pakabinkit pakabinkit
ant kalėdinės eglutės
stebuklingą vėrinėlį
Arčibaldo vaizdinių
kaip per ledą lekia pelės
kaip klastingai žybsi akys
o už lango mėnuo dega
rūksta kraterių anga

į mane pro lango plyšį
žvelgia dulkinas praeivis
ir per telefono kriauklę
gudžiant jūrą išgirstu
pasigirsta moters juokas
bet staiga garsai nutyla
ir iš radijo antenos
kalas pamažu kulka

pakabinkit ant eglutės
neramos tylos girliandą
sprangią naikintuvų tylą
užrakintą po žeme
štai nuo antkapių pakyla
tarsi sielos baltos varnos
kyla rankos atsigniaužę
jau apaugusios žieve

ant tų rankų krenta sniegas
pelenų šviesumo sniegas
šaltas sniegas kuris byra
iš akiduobių tuščių
pakabinkit pakabinkit
ant kalėdinės eglutės
baltą baltą nosinaitę
nusišluostyti akims

VIENA DIENA PARYŽIUJE

Eifelio bokšte veriantis tavo žvilgsnį

fontanas ištryškęs, žodžių skaidrus mirgėjimas
saulėj, balandžio šešėlis ant griežto cemento,
kraujas kuris smilkiniuos skaudžiai tvinksi
krūtinėj belaikė diena skurdus traukinys kuris
visada reiškia mums išvažavimą
nukryžiuota vitražų šviesa visose notr-damose
viskas ateina vėliau besišypsanti mano širdie
kiekvienam savo paryžius
nesakyk kad tau nebūna baisu kada tu esi bet kam
pasiryžus
ten gyvenimo aktoriai žaidžiantys savo likimą
bet ar tu matei kada nors kaip suvirpa
konjako taurelė rankoje
nes patyrę kažką kažko ir netenkame

ar regėjau aš tavo akim šitą dieną
šiam mieste niekad nelyja čia baltos nuotakos
skraido virš aikščių aplenkdamas eifelio aštrią
anteną
viskas bus dar gerai nors taip lengva manyti kad
j pražūtį savo artėjame
bet ofelija šypsos su puokšte gėlių žengdama

į išprotėjimą

aš numirsiu paryžiuį ketvirtadienį lyjant
beprotiškam lietui
kas galėtų gražesnę mirtį pasiūlyt poetui
dar tik skleidžias kaštonai bet tavo juokas
brangioji skaidrus tarsi ašara
kaip viena belaikė diena neaprašoma

štai jinai ta aikštė kurioje dar girdėti išdegęs
savižudžio kraujas
štai tie žmonės skubantys į kavines į namus ir
į krautuves
aš tik myliu tave visa kita sėna kaip leta
nuplukdo
visa kita nusėda kaip dumblas ant dugno

PAGĖLA

Braškėdama nuo šalčio pasipurtys
žiemos diena lyg koks mechaninis gremėzdas
pasidalindama vienatvės turtais
su dar vienišesniais vaikystės miestais

ir nesvarbu kad išdavė draugai
nes tik draugams išduoti duota
į vakaro skrynelę darganotą
barbena byrantys vasario pinigai

tuoj radijas traškėdamas praneš
nereikalingą tačiau tikslų laiką
ir miestas dar tuštesnis negu aš
neveikia vaistinė neveikia ir nereikia

ŽAIBUOJANTIS RUDUO

Numetęs savo kruvinus lapus
ruduo dar demonstruoja nuogą kūną
ir srūva dideli lietaus lašai
randuotais jo raumenimis
dar medžių sausgyslėse krūpčioja jėga
dar tvinkčioja dangaus smilkiniuose
aistra ir ryžtas o grakšti žiema

ir vėl iškarsto patalus vėdintis
ir krinta iš dangaus lengvi pūkai
lyg žilos pleiskanos nuo rudenio galvos

ŽYDĖJIMAS VYŠNIOS

Žydrai dažytuos lango rėmuos
pražydęs rožinis bijūnas
ir net eilėraščiai kaip kremas
kurį laižyti malonumas

vyšnia ištryškusi po langu
žiedų fontanais taško dangų
ir lyg paveiksluose olandų
jos sniegas tyška virš aikštės
prie lango stypsanti panelė
užverdama jausmų skrynelę
pažvelgia įžūliai į kelią
akim aštriom kaip žebenkštis

gatvelės linky aukso dulkės
aistringai sukasi ratu
ir kyla kibirkštys kaip stulpas
ir tuo metu ir tuo metu

ir tuo metu kai jau atrodo
kad to žydėjimo skuboto
nenulaukys pinučiai sodo
jis sprogs ir blyksniais išlakstys
panelės rankoje sužvilga
stiklinė adatėlės smilga
ir tiesiai smilkinin įsminga
neskaudžiai kaip sapne vabzdys

Antanas A. Jonynas, *Lapkričio atkrytis*, Vilnius: Tyto alba, 2003, p. 7, 16, 64.

MIRUSIŲJŲ POKALBIS

S. T. Kondrotui

Mirusieji šnekas smėlio duobėje
– mano galvą puošia marių lelija

tavo

– mano galvą tu jos nematai
puošia hiacintai žydintys baltai

– ir ant mano žiedo ryto saulei tekant
tupia pailsėti margosios plaštakės
– o ant mano žiedo ir pavakariais
nutupia plaštakės žydinčiais būriais

jos virš mano žiedo savo šventei telkias
– taip ir šitos gėlės mūsų lūpom kalbas
tavo hiacintas mano lelija –
mirusieji šnekas smėlio duobėje

Antanas A. Jonynas, *Nakties traukinys*, eilėraščiai, Vilnius: Vaga, 1991, p. 57.